

فصل اول : دوستان ما

درس اول : دوستی

دوستی یک نیاز است

انسان موجودی اجتماعی است و نمی تواند تنها زندگی کند. تنهایی برای انسان احساس ناخوشایندی است. دوستی یکی از مهم ترین نیازهای ما به شمار می رود. خداوند در سرشت ما انسان ها میل به محبت کردن و محبت دیدن و نیاز به برقراری ارتباط با دیگران را قرار داده است.

فواید داشتن دوستان خوب

الف) انسان از صحبت کردن و همنشینی با دوستان خوب لذت می برد. ب) صحبت کردن با دوست عاقل و صبور باعث می شود احساس سبکی و آرامش کنیم. پ) انسان از طریق همنشینی و گفت و گو با دیگران چیزهای جدیدی یاد می گیرد و به آگاهی های خود می افزاید. ت) دوستان ما را در مشکلات یاری می کنند.

انتخاب دوست

یکی از موضوعات مهم در روابط دوستی ، انتخاب دوست است. اگر چه دوست خوب مایه آرامش انسان است ، با هر کسی نمی توان دوستی کرد و همه افراد برای دوستی و رفاقت شایستگی ندارند . گاه ممکن است یک دوست ، دوستش را به سوی موفقیت و سعادت تغییر دهد و گاه ممکن است موجب ناراحتی و سرشکستگی دوست خود شود.

ویژگی های دوست خوب

الف) دوست خوب ، خیرخواه شما است و شما را از کارهای بد و نامناسب باز می دارد. ب) دوست خوب با شما صادق و یکرنگ است. پ) دوست خوب خوش اخلاق و با ادب است.

حضرت علی (ع) به فرزندش امام حسن (ع) فرمودند : « با نیکان همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی و از بدان جدا شو تا از آنان نباشی. » ویژگی های دوست خوب از نظر امیرالمؤمنین (ع) : « کسی را برای دوستی انتخاب کن که تو را از بدی ها و کارهای نامناسب باز دارد ، زیرا چنین دوستانی به تو یاری می رسانند و سبب پیشرفت تو می شوند. » دوست خوب ، خیرخواه شماست و شما را از کارهای بد و نامناسب باز می دارد.

حضرت محمد (ص) می فرمایند : « بدترین افراد کسانی هستند که میان مردم سخن چینی می کنند و بین دوستان جدایی می اندازند. »

درس دوم : آداب دوستی

چگونه با دوستانمان رفتار کنیم ؟

- ۱- به دوست وفادار باشیم و در غیاب دوستان هم از او دفاع کنیم.
- ۲- کاری نکنیم که دوستان ما به خاطر خواسته های ما به دردسر و زحمت بیفتند.
- ۳- اگر خطایی از دوستان دیدیم ، عیب جویی نکنیم ؛ بلکه با رفتار محبت آمیز و در خلوت به او تذکر دهیم.
- ۴- اگر دوستان کار اشتباهی انجام داده است و عذر می خواهد ، او را ببخشیم.
- ۵- با یکدیگر با احترام برخورد کنیم و بیش از حد شوخی نکنیم.
- ۶- در مسائل و مشکلات با هم احساس همدردی و خیرخواهی داشته باشیم و به هم کمک کنیم.

حد و مرز دوستی

دوستی ها حد و مرز مشخصی دارند که اگر از حد خود خارج شوند ، مشکلاتی به وجود می آورند. وابستگی زیاد از حد به دوست ، آرامش روانی افراد بر هم می زند. پس باید از دوستی های افراطی پرهیز کرد. گاهی در روابط با دوستان یا حتی بزرگ ترها ، موقعیت هایی پیش می آید که افراد از ما درخواست های نابجایی دارند. وقتی کسی از شما چیزی یا کاری را می خواهد که به نظر شما نادرست است، باید قاطعانه و محکم « نه » بگویید. از « نه » گفتن خجالت نکشید ؛ اما سعی کنید محترمانه « نه » بگویید. اگر لازم دانستید دلیل « نه » گفتن خودتان را هم بگویید.

۴

الف) جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:

- ۱- گندم گیاهی ..... ساله است و به دو شکل ..... و ..... کشت می‌شود.
- ۲- امام علی (ع): «کسی را برای دوستی انتخاب کن که تو را از ..... و کارهای نامناسب باز دارد، زیرا چنین دوستانی به تو یاری می‌رسانند و سبب ..... تو می‌شوند.»
- ۳- بیشتر منابع نفتی غرب ایران در استان ..... قرار دارد.
- ۴- دانشگاه جندی شاپور در اهواز در زمان ..... تأسیس شده بود.
- ۵- اصفهان بعد از تهران و ..... پرجمعیت‌ترین شهر ایران است.

۱

ب) گزینه‌های درست را با علامت (×) مشخص کنید:

- ۶- کدام یک مهم‌ترین منبع غذایی مردم کشور ماست:
  - الف) غلات
  - ب) حبوبات
  - پ) محصولات جالیزی
  - ت) هر سه مورد
- ۷- چرا در دوره‌ی اسلامی به دانشمندان «حکیم» می‌گفتند:
  - الف) زیرا مسلمان بودند و بر اساس تعالیم اسلامی به دانش روی آورده بودند.
  - ب) زیرا اغلب کتاب‌های خود را به زبان عربی می‌نوشتند.
  - پ) زیرا سرزمین‌های اسلامی به کانون علمی جهان تبدیل شده بود و آنها دانشمند مسلمان بودند.
  - ت) زیرا آن‌ها علوم مختلف را می‌دانستند و در چند علم استاد بودند.

۲

پ) جملات درست و نادرست را مشخص کنید:

- ۸- استفاده از برق آبی برای حفظ محیط زیست بهتر است. درست نادرست
- ۹- زکریای رازی سال‌ها در کتابخانه‌ای که سامانیان تأسیس نمودند، مشغول تحقیق بود. درست نادرست
- ۱۰- در زمان حیات پیامبر (ص) مسلمانان، اسلام را در خارج از شبه جزیره عربستان گسترش دادند. درست نادرست
- ۱۱- اوج شکوفایی شهر اصفهان مربوط به دوره‌ی اسلامی است. درست نادرست

۵

ت) به سؤالات زیر با دقت پاسخ دهید:

- ۱۲- چهار بنای تاریخی اطراف میدان نقش جهان اصفهان کدام‌اند؟
- ۱۳- سه گروه عمده انرژی را نام ببرید.
- ۱۴- سه مرحله‌ی تصمیم‌گیری چیست؟

۱- یک - بهاره - پاییزه ۲- بدی‌ها - پیشرفت ۳- کرمانشاه

۴- ساسانیان ۵- مشهد

۶- (الف) غلات ۷- (ت) زیرا آن‌ها علوم مختلف را می‌دانستند و در چند علم استاد بودند.

۸- درست ۹- نادرست ۱۰- نادرست ۱۱- نادرست

۱۲- مسجد امام - کاخ عالی قاپو - بازار قیصریه - مسجد شیخ لطف‌الله

۱۳- سوخت فسیلی - انرژی هسته‌ای - انرژی‌های نو (قابل تجدید) مانند انرژی خورشید

۱۴- خوب فکر کنیم - نتیجه‌ی هر انتخاب را پیش‌بینی کنیم - بهترین راه را انتخاب کنیم.

۱۵- عضدالدوله دیلمی ۱۶- شاه عباس

۱۷- خانگیان سرخس در استان خراسان رضوی ۱۸- یزد

۱۹- نشان می‌دهد که هر واقعه در چه زمانی اتفاق افتاده است. خط زمان براساس قرن (صد سال) تنظیم شده است.

۲۰- زراعت یعنی کشت و پرورش گیاهانی که بعد از کاشت دانه، حداکثر تا یکسال محصول می‌دهند، مانند گندم و جو.

۲۱- نقشه‌ی گردشگری، نقشه‌ای است که بر روی آن، مکان‌های دیدنی و آثار تاریخی نشان داده می‌شود.

۲۲- بسیاری از جهانگردان، دیده‌ها و شنیده‌ها و خاطرات خود را از سفرهایشان می‌نوشتند و گاهی با نقاشی نیز تصویر می‌کردند.

به این نوشته‌ها «سفرنامه» می‌گویند.

۲۳- نیروی کار: در کشاورزی به افرادی نیاز داریم که مهارت دارند و می‌توانند کارهای مربوط به کشاورزی را انجام بدهند.

مانند کشاورز، علف‌چین و مهندس کشاورزی.

ابزار و وسایل : به ابزار و وسایل مخصوص کشاورزی برای شخم زدن، آبیاری، درو کردن و ... نیاز داریم.

سرمایه : باید پول داشته باشیم تا مواد و ابزار مورد نیازمان را بخریم. البته اگر سرمایه‌ی ما کم بود، می‌توانیم با

دیگران شریک شویم یا وام بگیریم.

مواد (نهاده‌ها) : به بذر، کود و سم نیاز داریم.

۲۴- ۱- برخلاف دستورات دینی است؟ ۲- برخلاف مقررات و قوانین خانه، مدرسه و اجتماع است؟

۳- باعث نگرانی و نارضایتی خانواده‌ام می‌شود؟ ۴- به سلامتی من یا دیگران لطمه می‌زند؟

۲۵- دوستی حد و مرزی دارد و اگر دوستی‌ها از حدود خود بیش‌تر بروند مشکلاتی به وجود می‌آورند. از جمله این که این

نوع وابستگی زیاد از حد به دوست، آرامش روحی افراد را بر هم می‌زند.

۲۶- ابتدا در مورد سؤالات آزمون خوب فکر می‌کنم و سعی در حل کردن سؤالات می‌کنم. سپس پاسخ سؤالات را به خانواده

خود نشان می‌دهم و پاسخ‌های نادرست را اصلاح می‌کنم و از روی آن‌ها می‌نویسم و پی به اشتباهات خود می‌برم. دوباره

درس را می‌خوانم و برای تمرین بیشتر در درس ریاضی برنامه‌ریزی می‌کنم تا برای آزمون‌های بعدی نمره‌ی خوب بگیرم.

ادامه دارد ...